

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Освітня програма	9270 Українська мова і література
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	035 Філологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	9270
Назва ОП	Українська мова і література
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	035.01 українська мова та література
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Юрчук Олена Олександрівна, Діброва Ольга Віталіївна, Даниліна Олена Володимирівна, Опанасенко Вікторія Вікторівна, Амеліна Світлана Миколаївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	23.10.2023 р. – 25.10.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/65080>

Програма візиту експертної групи <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/65561>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

На підставі аналізу даних, наданих у відомостях про самооцінювання, документів у вільному доступі на сайті університету, спілкування під час онлайн-візиту, ЕГ дійшла висновку про відповідність ОП вимогам критеріїв 1-9. ОП узгоджено зі стратегією й місією університету. ОП враховує специфічні потреби регіону, пов'язані з його унікальним розташуванням. Відсутність дискримінаційних положень чітко прослідковується у зрозумілих і доступних Правилах прийому на ОП. Використання різноманітних форм і методів навчання і викладання в цілому сприяє досягненню цілей та програмних результатів навчання. ЕГ переконала, що під час воєнного стану створено всі технічні й безпекові умови для забезпечення безперервного освітнього процесу для здобувачів за цією ОП. Досягненню результатів навчання сприяє кваліфікація викладачів. Здобувачам належним чином надається організаційна й психологічна підтримка. Вище зазначені загальні враження дають змогу ЕГ зробити висновок про те, що ОП відповідає вимогам усіх критеріїв. Виявлені слабкі сторони ОП не є критичними, і більшість з них може бути виправлена до кінця поточного або початку нового навчального року. ЕГ вбачає перспективи розвитку ОП у розвитку академічної мобільності здобувачів; запровадження ОК «Іноземна мова»; розширенні переліку баз практик.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

До сильних сторін ЕГ відносить: відображення місії та стратегії університету в цілях ОП; її орієнтацію на підготовку здобувачів для забезпечення потреб регіону, визначених «Регіональною стратегією розвитку Закарпатської області 2021-2027 років»; забезпечення можливості формування низки важливих soft skills (комунікативні уміння, критичне мислення, здатність до роботи у команді) у межах окремих ОК; чіткість, зрозумілість і недискримінаційність правил прийому на навчання за ОП з широким інформуванням щодо них майбутніх здобувачів вищої освіти; врахування особливостей ОП у правилах прийому шляхом надання пріоритетності фаховому іспиту; відповідність форм та методів навчання студентоцентрованому підходу і принципам академічної свободи; потужна імплементація академічної доброчесності в освітній процес (долучення викладачів до міжнародних проєктів, а здобувачів до онлайн-курсів з отриманням сертифікатів); дієві системи оцінки якості професійної діяльності, матеріального й морального мотивування та стимулювання викладачів; закордонні стажування НПП, задіяних у реалізації ОП; функціонування потужного інституційного репозитарію наукової й навчальної літератури; забезпечення науково-педагогічних працівників і здобувачів вищої освіти віддаленим доступом до наукометричних баз даних Scopus та Web of Science; функціонування навчально-дослідницької лабораторії української літератури та фольклору Закарпаття, бібліотеки члена-кореспондента НАНУ Василя Німчука та музею-колекції Олени Рудловчак.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

До слабких сторін ЕГ відносить: відсутність ОК Іноземна мова, що є важливим для досягнення ПРН2 і набуття ЗК 6 (Здатність спілкуватися іноземною мовою); відсутність забезпечення хоча б одним ОК деяких професій з переліку рубрики «Придатність до працевлаштування»; неповне врахування слушних пропозицій стейкхолдерів щодо змісту ОП; певне обмеження можливості здобувачів щодо вибору дисциплін для побудови індивідуальної освітньої траєкторії (пропозиція п'яти вибіркових дисциплін з кафедрального каталогу із шести, передбачених навчальним планом); недосконалість структурно-логічної схеми, зокрема, відсутність взаємозв'язків між окремими ОК і представлення послідовності їх вивчення; часткова обізнаність здобувачів вищої освіти з процедурами та регламентом оскарження контрольних заходів та їх повторного проходження; часткова відповідність публікацій НПП специфіці деяких ОК («Документознавство», «Основи іміджології», «Редагування й коректура наукового тексту»); відсутність спеціального матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу для здобувачів вищої освіти із сенсорними порушеннями, зокрема з порушеннями зору та слуху; часткове інформування учасників освітнього процесу про терміни розгляду проєкту ОП й пропозиції змін ОП після закінчення громадського обговорення. ЕГ рекомендує: з 2024/2025 навчального року розширити можливості вибору дисциплін здобувачами поза межами кафедрального каталогу; під час наступного перегляду ОП скоригувати перелік професій у рубриці «Придатність до працевлаштування» під кутом зору забезпечення їх відповідними ОК; під час чергового перегляду ОП удосконалити структурно-логічну схему ОП таким чином, щоб унаочнити взаємозв'язок між окремими ОК і чітко відобразити послідовність їх вивчення; постійно інформувати здобувачів про переваги та можливості навчання поза межами ЗВО в заходах неформальної освіти та оптимізувати процес зарахування результатів, здобутих у неформальній та інформальній освіті; в термін до початку 2024/2025 навчального року внести до ОП ОК щодо вивчення іноземної мови; до початку 2024/2025 навчального року розробити «дорожню карту» покращення навігації сайту університету для полегшення пошуку інформації для абітурієнтів і здобувачів освіти; на початку кожного навчального року додатково інформувати здобувачів вищої освіти щодо процедури оскарження в зручний для учасників освітнього процесу спосіб; з наступного семестру посилити публікативну активність НПП відповідно до специфіки ОК, які вони забезпечують; систематично здійснювати публікацію наукових праць за тематикою ОК, які викладаються на програмі; доповнити матеріально-технічну базу, що використовується під час реалізації ОП, матеріально-технічними засобами навчання для здобувачів із сенсорними порушеннями, зокрема порушеннями зору та слуху; протягом місяця додати на офіційний сайт інформацію про часові рамки розгляду проєкту ОП, до початку чергового обговорення проєкту ОП надати можливість вносити рекомендації до змін ОП через сайт ЗВО.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Місія і стратегія університету задекларовані у «Концепції інноваційного розвитку ДВНЗ «Ужгородський національний університет» на 2015-2025 рр.», а саме: функціонування ефективної системи випереджальної підготовки елітних фахівців світового рівня; єдність наукової, навчальної та інноваційної діяльності; створення розгалуженої інфраструктури інноваційної діяльності в контексті транскордонного співробітництва в Закарпатській області. Цілі ОП «Українська мова і література» відповідають місії і стратегії ЗВО, однак їх формулювання є досить загальним і не відображає специфіку ОП у загальному контексті: формування особистості конкурентоздатного фахівця, спроможного вирішувати складні професійні завдання в галузі філології. Програма орієнтована на надання освіти в галузі філології з широкими можливостями до працевлаштування, а також формування в здобувачів необхідних кваліфікаційних навичок у сфері філології.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Урахування пропозицій і потреб стейкхолдерів у процесі визначення цілей ОП і програмних результатів навчання відбувалось різними шляхами. Насамперед представники різних зацікавлених сторін входять до робочої групи: Марія Медведь, завідувач Наукової бібліотеки ДВНЗ «Ужгородський національний університет», Василь Густі, завідувач філіалу Закарпатського обласного художнього музею ім. Й. Бокшая «Народний літературний музей Закарпаття», Марія Партика, здобувачка. Під час онлайн-зустрічі В. Густі підтвердив свою залученість до розробки ОП. Орієнтація на потреби роботодавців, які належать до закладів сфери культури, зумовила запровадження ОК Документознавство і документознавчої практики. Водночас стейкхолдери висловлювали пропозицію щодо запровадження до структури ОП дисципліни «Іноземна мова», однак ця пропозиція ще не врахована, а, як зазначено у відомостях про самооцінювання, розглядається.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі та програмні результати навчання ОП орієнтовані на тенденції розвитку спеціальності та ринку праці. Як свідчать відомості про самооцінювання й інформація, отримана під час зустрічі з роботодавцями, у регіоні є потреба у випускниках ОП для працевлаштування у видавництвах, закладах культурної сфери, музеях, бібліотеках. Наявність вакансій відстежується за відповідними сайтами. Врахування галузевого і регіонального контексту здійснювалось на основі «Регіональної стратегії розвитку Закарпатської області 2021-2027 років». ОП враховує досвід вітчизняних і зарубіжних ЗВО, де існують аналогічні програми. Врахування такого досвіду здійснюється переважно у межах співпраці у навчальній і науковій діяльності з Прикарпатським університетом ім. В. Стефаника, а також з Ніредьгазьким університетом (Угорщина), де вивчають українську мову.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОП розроблена відповідно до Стандарту спеціальності 035 «Філологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого та введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України № 871 від 20.06.2019 р. Усі програмні результати навчання враховано у наповненні ОП. Крім того, додано ПРН 18 Цінувати різноманіття та

мультикультурність світу й керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва. На досягнення результатів навчання спрямовані відповідні освітні компоненти. Зокрема, 13 обов'язкових ОК забезпечують розвиток загальних і фахових компетентностей, а також набуття інтегральної компетентності.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Підготовка здобувачів за ОП орієнтована на забезпечення потреб регіону, визначених «Регіональною стратегією розвитку Закарпатської області 2021-2027 років». Визначено особливості ОП щодо її спрямування на діяльність випускників в галузі документознавства, науково-редакторської справи.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкі сторони та недоліки. Не всі слушні пропозиції стейкхолдерів враховуються. Зокрема, не враховано пропозицію щодо запровадження ОК Іноземна мова, що є важливим для досягнення ПРН2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; репрезентувати результати досліджень державною та іноземною мовами. Рекомендації. ЕГ рекомендує запровадити до освітньої програми з наступного навчального року ОК Іноземна мова.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ЕГ вважає, що ОП повністю відповідає підкритеріям 1.1.1.3, 1.4 і частково відповідає підкритерію 1.2. Вищезазначене зауваження щодо запровадження ОК Іноземна мова може бути виправленим і в цілому не перешкоджає досягненню заявлених цілей та ПРН. Це дає підстави оцінити ОП за критерієм 1 на рівні відповідності В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП у кредитах ЄКТС складає 90 кредитів, з яких 67 кредитів (74%) призначено для вивчення обов'язкових ОК, а 23 (26%) – вибіркових (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/46886>). Такий обсяг і розподіл відповідають вимогам статті 5 Закону України «Про вищу освіту» (<https://goo.su/5JBx> для другого (магістерського) рівня вищої освіти і Стандарту спеціальності 035 «Філологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого та введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України № 871 від 20.06.2019 р. Обсяг окремих ОК становить 4-5 кредитів, крім ОК 9 Основи права інтелектуальної власності та академічної доброчесності (3 кредити ЄКТС) і трьох практик (3 кредити ЄКТС).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст освітньої програми має чітку структуру: 13 обов'язкових компонентів, до складу яких входить, зокрема, й ОК 10 Виконання магістерської роботи із захистом в ЕК, і шість вибіркових. У своїй сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Однак, для досягнення ПРН2 важливо було б запровадити ОК Іноземна мова. Водночас ЕГ констатує, що структурно-логічна схема ОП не унаочнює зв'язки між окремими ОК, оскільки представлена у вигляді блоків, де просто наведено перелік дисциплін. Наприклад, блок «Обов'язкові дисципліни» містить список із 9 ОК. Після схеми розміщена таблиця, у якій подано розподіл ОК за семестрами,

проте співвідносити схему і таблицю дещо складно, оскільки, наприклад, практики на схемі не означені як ОК, а в таблиці наведено ОК тільки за номерами. Тільки після ретельного співставлення переліку компонент ОП (п.2.1), структурно-логічної схеми ОП і таблиці після неї (п.2.2), стає зрозумілим, що усі три практики (ОК 10, ОК 11, ОК 12) відбуваються у третьому семестрі.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст компонентів ОП відповідає стандарту спеціальності 035 Філологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти. Обов'язкові компоненти ОП, що входять до змісту ОП, відображають окремі аспекти предметної області спеціальності – лінгвістичний і літературознавчий. Лінгвістичний аспект представлено такими ОК: Теорія мовознавства, Історія українського мовознавства. Літературознавчий аспект відображають такі ОК: Теорія літератури, Актуальні проблеми сучасної української літератури, Українська література в контексті слов'янських літератур. Крім того, прослідковується спрямування ОП у площину використання філологічних знань у науковій сфері, чому слугує, зокрема, ОК Редагування й коректура наукового тексту.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Формування індивідуальної освітньої траєкторії регулюється двома університетськими положеннями – Положенням про організацію освітнього процесу в ДВНЗ Ужгородський національний університет (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>) і Положенням про навчання студентів за індивідуальним графіком (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20152>). У структурі освітньої програми передбачено вивчення шести вибіркового компонентів. Здобувачі обирають п'ять ВК із кафедрального каталогу, а одну дисципліну – із загальноуніверситетського каталогу. Така орієнтація змісту ОП щодо вибору ВК певним чином обмежує його, тобто фактично спонукає здобувачів обирати дисципліни, які викладаються кафедрою. У зазначених положеннях передбачені також інші можливості щодо формування індивідуальної освітньої траєкторії: навчання за індивідуальним графіком, вибір теми кваліфікаційної роботи тощо.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти регулюється Положенням про практику студентів ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11775>) і за цією ОП реалізується шляхом трьох практик – документознавчої, практика з професійної комунікації і науково-дослідної. На кожну з практик заплановано 3 кредити ЄКТС. Практична підготовка уможливує формування компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності, зокрема, у наукових установах, бібліотеках, музеях, інших закладах у сфері культури.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

У ОП передбачено можливість набуття здобувачами у межах освітніх компонентів, що належать до її змісту, низки соціальних навичок (soft skills). Зокрема, ОК 4 Актуальні проблеми сучасної української літератури і ОК 9 Основи права інтелектуальної власності та академічної доброчесності сприяють формуванню здатності до критичного мислення, ОК 5 Основи іміджології – розвитку креативності й здатності діяти автономно, ОК 12 Практика з професійної комунікації – формуванню комунікативних умінь і здатності працювати в команді.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Відповідно до Стандарту вищої освіти, обсяг освітньо-професійної програми магістра філології має становити 90 кредитів ЄКТС. При цьому мінімум 35% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю. Ці вимоги Стандарту повною мірою дотримуються у ОП. Обсяг обов'язкових компонент ОП складає 67 кредитів ЄКТС (74%), вибірових – 23 кредити ЄКТС (26%). Обсяг переважної більшості освітніх компонентів складає від 4 до 5 кредитів. Винятками є ОК 9 Основи права інтелектуальної власності та академічної доброчесності і практик, на які заплановано по 3 кредити ЄКТС. Фактичне навантаження здобувачів є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

ОК освітньої програми уможливають формування значного переліку soft skills. Практична складова ОП розглядається як важлива частина навчального плану і чітко спрямована на досягнення ПРН.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони, недоліки. Відсутність у ОП і НП дисципліни «Іноземна мова», що є важливою для досягнення ПРН2. Певне обмеження можливостей здобувачів щодо побудови індивідуальної освітньої траєкторії пропозицією вибору п'яти вибірових дисциплін з кафедрального каталогу і тільки однієї із загальноуніверситетського. Структурно-логічна схема ОП потребує удосконалення, оскільки не відображає взаємозв'язок між окремими освітніми компонентами ОП і послідовність їх вивчення. Рекомендації. ЕГ рекомендує з наступного навчального року запровадити дисципліну «Іноземна мова» й розширити можливості вибору дисциплін здобувачами поза межами кафедрального каталогу. Під час чергового перегляду ОП удосконалити структурно-логічну схему ОП таким чином, щоб унаочнити взаємозв'язок між окремими ОК і чітко відобразити послідовність їх вивчення.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОП повністю відповідає підкритеріям 2.1,2.3, 2.5-2.9 і частково відповідає підкритеріям 2.2 і 2.4. Вищезазначені слабкі сторони (розширення пропозиції вибірових дисциплін, дисципліни «Іноземна мова», відсутність деяких зв'язків у структурно-логічній схемі ОП) можуть бути виправленими до початку наступного навчального року. Це дає підстави загалом визначити рівень відповідності В за критерієм 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти. Правила прийому на навчання за ОП «Українська мова і література» представлені на офіційному сайті ЗВО у вкладці «Приймальна комісія» (<http://surl.li/mgrpx>) і містяться безпосередньо у розділі «Правила прийому до ДВНЗ "УжНУ" у 2023 році» (<http://surl.li/mrppj>). Крім цього, окремою вкладкою представлені на сторінці «Вступ до магістратури» (<http://surl.li/ltzwc>). Правила прийому на навчання розроблені на засадах відкритості, прозорості. Вони є зрозумілими для потенційних абітурієнтів, не містять дискримінаційних положень.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Відповідно до Правил прийому ДВНЗ "УжНУ" у 2023 році на навчання для отримання ступеня магістра приймаються особи, які здобули освітній ступінь бакалавра, магістра або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста. Було встановлено, що надана у відомостях про СО інформація щодо врахування особливостей ОП при прийомі на навчання відповідає дійсності. Умовою для вступу на базі ОС бакалавра було складання ЄВІ, що поєднував тест загальної навчальної компетентності та тест з іноземної мови, фахового іспиту зі спеціалізації та написання мотиваційного листа. Для вступу на базі ОС магістра або ОКР спеціаліста умовою вступу було складання фахового іспиту зі спеціалізації та можливість замість ЄВІ 2023 р. використати результати співбесіди з іноземної мови в ДВНЗ "УжНУ". Положення про мотиваційні листи розміщено для загального ознайомлення на вебсайті Приймальної комісії (<http://surl.li/lziwy>). Особливості прийому на ОПП пов'язані зі спеціалізацією фахового іспиту (<http://surl.li/msbru>), змістове наповнення якого обговорюється на засіданнях випускових кафедр.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, регулюється Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ» (<http://surl.li/cxtwt>), Положенням про порядок перезарахування результатів навчання здобувачів ВО в межах академічної мобільності в ДВНЗ «УжНУ» (<http://surl.li/badzm>), які розміщено на офіційному вебсайті ДВНЗ «УжНУ» у вкладці «Нормативні документи» (<http://surl.li/baicf>). Оприлюднені положення є чіткими і зрозумілими. Положення знаходяться у відкритому доступі на сайті ЗВО. Випадків застосування вказаних правил на ОП «Українська мова і література» на цей час не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО діють чіткі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які регулюються Порядком визнання в ДВНЗ «УжНУ» результатів навчання здобутих у неформальній освіті, розміщений на офіційному вебсайті в ДВНЗ «УжНУ» (<http://surl.li/badzh>). Правила є зрозумілими та доступними для всіх учасників освітнього процесу. Звернень від здобувачів освіти щодо врахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, на момент акредитаційної експертизи не було, проте під час дистанційного інтерв'ювання НПП ЗВО повідомили про практики зарахування таких результатів у контексті окремих дисциплін у спрощеному порядку (додаткові бали) поза межами вимог, зазначених у наведеному вище Порядку визнання в ДВНЗ «УжНУ» результатів навчання здобутих шляхом неформальної освіти. Інтерв'ювання здобувачів освіти продемонструвало загальну обізнаність студентів щодо прав на визнання результатів навчання в інших закладах освіти, а також у неформальній освіті.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання за ОП чіткі, зрозумілі та не містять дискримінаційних положень, враховують особливості ОП. Сильною стороною ОП є високий ступінь інформування здобувачів вищої освіти щодо правил прийому на ОП. Позитивною практикою є визначення пріоритетними результатів, що пов'язані зі спеціалізацією фахового іспиту, оскільки це свідчить про врахування особливостей ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

На основі аналізу відповідності ОП критерію 3 експертна група вважає за доцільне надати такі рекомендації щодо вдосконалення ОП: продовжити та поглибити практики інформування здобувачів про переваги та можливості навчання поза межами ЗВО в заходах неформальної освіти; узгодити дії між учасниками освітнього процесу й оптимізувати процес зарахування результатів, здобутих у неформальній освіті.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Критерій 3 “Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання “В”. При визначенні остаточної оцінки ЕГ проаналізувала сильні та слабкі сторони в контексті цього критерію. Підкритерії 3.1, 3.2, 3.3 повністю відповідають вимогам критерію. Підкритерій 3.4 змістовно також відповідає вимогам критерію, проте містить рекомендації усунення формальних недоліків, які не впливають на якість ОП.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Зустрічі зі здобувачами, НПП, гарантом ОП, а також аналіз робочих програм тощо підтверджують наведену у відомостях про СО інформацію щодо відповідності форм і методів навчання і викладання, заявлених в освітній програмі, цілям та програмним результатам навчання. Наведений факт підтверджується також результатами регулярних опитувань здобувачів освіти (<http://surl.li/mrfmu>) щодо задоволеності формами і методами викладання навчальних дисциплін за ОП. Результати опитування щодо оцінки навчального процесу за різними параметрами (якість викладання, чіткість, доступність, академічність тощо) свідчать про високий рівень задоволеності здобувачів методами та формами навчання. Зазначена в ОП ЗК 6 Здатність спілкуватися іноземною мовою реалізується тільки в ОК 10 Виконання магістерської роботи із захистом в ЕК, але немає ОК вивчення іноземної мови.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Уся необхідна інформація розміщена в систематизованій формі на сайті (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/faculty-ffilology>). Доступ є дещо утрудненим навігацією сайту. Інформування здобувачів про освітній процес, цілі, зміст та ПРН відбувається традиційно (інформаційні дошки), а також здобувачі отримують електронну адресу в домені [uzhnu.edu.ua](https://www.uzhnu.edu.ua), через яку відбувається комунікація з викладачами. На основі аналізу документації ЕГ встановила, що цілі, зміст та результати навчання, порядок та критерії оцінювання за кожним ОК представлені у РП. Ознайомлення студентів з ними відбувається на перших заняттях з ОК. На сайті університету наявні всі РП обов'язкових і вибіркових ОК (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/63664>). У бесіді з членами ЕГ здобувачі та НПП зазначили, що мають доступ до необхідних матеріалів, завдань та загалом задоволені якістю організації навчання.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми. Здобувачі долучаються до наукової роботи. В університеті діє Положення про наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів, молодих вчених ДВНЗ «УжНУ». Положення спрямоване на організацію наукової діяльності здобувача, його прагнення до самоорганізації в процесі наукової праці. Наукове товариство забезпечує право наукової діяльності, підтримки наукових ідей, інновацій, обміну знаннями. <http://surl.li/baefb> В університеті діє Рада молодих учених, яка покликана сприяти професійному росту молодих вчених ДВНЗ «УжНУ»; надавати консультативну підтримку в питаннях науково-дослідної діяльності активних у науковій роботі здобувачів; ініціатив, спрямованих на закріплення молодих наукових кадрів в ДВНЗ «УжНУ»; сприяти встановленню тісних зв'язків між різними поколіннями учених, забезпечуючи тим самим спадкоємність у науковій діяльності; сприяти налагодженню професійних контактів і культурних зв'язків з іншими вітчизняними й закордонними навчальними та науковими установами; поширювати наукову та іншу інформацію, відповідно до встановленого в університеті порядку; сприяти залученню молодих учених до участі в конкурсах наукових робіт, формуванню колективів молодих вчених для виконання перспективних наукових проєктів; виконувати роль представницького органу із захисту прав наукової молоді перед адміністрацією вищого навчального закладу та іншими організаціями з питань наукової роботи та розвитку академічної кар'єри

<http://surl.li/mskrc> . На філологічному факультеті проходять щорічні наукові студентські конференції (<http://surl.li/mskrm> , <http://surl.li/mskrv>). У 2022 р. проведена V Міжнародна науково-практична конференція студентів та аспірантів «Актуальні проблеми філології та журналістики»; у 2021 р. – підсумкова VI Всеукраїнська науково-практична конференція студентів та аспірантів «Актуальні проблеми філології та журналістики» (<http://surl.li/mskse>). За матеріалами конференцій видано Збірники праць (<http://surl.li/msksn>). У підсумковій науковій конференції 2023 р. із доповіддю на тему: «Фраземіка роману Марії Матіос «Солодка Даруся» виступила магістрантка I року навчання Купець Е. (керівник – проф. Венжинович Н.Ф.) <http://surl.li/msksw> Дослідницька робота здобувача також передбачена ОПП і навчальним планом. Вона реалізується під час проходження науково-дослідної практики, виконанням магістерської роботи. Теми для дослідження, а також наукового керівника магістрант обирає самостійно. Під час зустрічі здобувачі підтвердили про ініціювання та заохочення.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Вивчення змісту освітніх компонентів ОП дозволило встановити достовірність наведених у звіті самоаналізу даних щодо регулярного оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі з урахуванням позицій здобувачів освіти та роботодавців. НПП щорічно оновлюють зміст ОК відповідно до Положення про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм в ДВНЗ «УжНУ» (<http://surl.li/ahmfz>), Положення про моніторинг якості освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ» (<http://surl.li/msnri>) та Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ДВНЗ «УжНУ» (<http://surl.li/bafid>). Здобувачі вищої освіти мають доступ до сучасних наукових публікацій у репозитарії ЗВО, перелік яких постійно оновлюється викладачами відповідних дисциплін.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти. Аналіз Відомостей про самооцінювання ОП та дистанційний експертний аналіз показали, що інтернаціоналізація діяльності в рамках даної ОП відбувається шляхом спільної проєктної діяльності, можливості стажування для НПП УжНУ, проведення спільних наукових заходів, організації мовних курсів літніх шкіл, участь у різних наукових формах міжнародної академічної мобільності для НПП та здобувачів. Кафедри української мови та української літератури співпрацюють із ЗВО Угорщини, Словаччини, Польщі, Румунії тощо, проводять спільні міжнародні конференції, проходять стажування (<http://surl.li/msotp> ; <http://surl.li/luikd>) Відповідно до Стратегії інтернаціоналізації ДВНЗ «УжНУ» (<http://surl.li/bafzd>) та Положення про академічну мобільність студентів у ДВНЗ «УжНУ» (<http://surl.li/ctwtw>), відбувається перегляд та оновлення ОК ОПП (Протоколи №2, №4, №7 <http://surl.li/mrdta>). Під час візиту ЕГ з'ясувала, що бібліотека ЗВО надає доступ до літератури, інтернет-джерел і ресурсів всім учасникам освітнього процесу для їхнього ознайомлення із сучасними досягненнями світової науки. Інтернаціоналізацію діяльності координуює відповідний підрозділ (<http://surl.li/urcs>). Відділ міжнародних зв'язків координує ці процеси і поширює інформацію про можливості мобільності студентів та співробітників.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Використання різноманітних форм та методів навчання повністю відповідає запланованим результатам освітньої програми, які визначені в ОП. Цей вибір віддзеркалює принципи студентоцентрованого підходу та основи академічної свободи. Докладна інформація про мету, зміст та результати навчання, а також процедури та критерії оцінювання у формі робочих програм для кожного предмету, доступна на веб-сайті університету. Науково-педагогічні працівники та студенти забезпечені необхідними ресурсами для успішного проведення наукових досліджень в рамках реалізації освітньо-професійної програми. Університет послідовно розвиває політику інтернаціоналізації, що включає угоди з партнерами за кордоном та формування Міжнародного консорціуму університетів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони, недоліки. Ознайомившись із ОП, ЕГ констатує: про відсутні ОК вивчення іноземної мови, що є частковою невідповідністю до реалізації ЗК 6 Здатність спілкуватися іноземною мовою. Зазначена в ОП ЗК 6 Здатність спілкуватися іноземною мовою реалізується тільки в ОК 10 Виконання магістерської роботи із захистом в ЕК, але немає ОК вивчення іноземної мови. Рекомендації. Рекомендуємо в термін до початку 2024/2025 навчального року: внести до ОП ОК щодо вивчення іноземної мови, що сприятиме підвищенню якості навчання для здобувачів; розробити «дорожню карту» покращення навігації сайту університету для полегшення пошуку інформації для абітурієнтів і здобувачів освіти.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Процес навчання та викладання на ОП забезпечується належним чином. Дотримано студентоцентризований підхід, здобувачі в різний спосіб та своєчасно повідомляються про особливості та зміни у навчальному процесі. ОП дозволяє реалізувати НПП академічну свободу вибору методів викладання, навчального матеріалу з метою досягнення окреслених цілей. Підкритерії 4.3, 4.4, 4.5, на думку ЕГ, повністю відповідають вимогам. Хоч ОП має окремі недоліки за Критерієм 4 (зокрема, п. 4.1, 4.2 у контексті навігації сайту, наявності відповідних ОК), але, загалом, вона має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками критерію 4 та відповідає рівню В. На думку ЕГ, визначені слабкі сторони не є суттєвими, можуть бути усунені під час удосконалення ОП і не впливають на підсумковий рівень критерію.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>); Положенням про порядок та методику проведення семестрових (курсів) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті (<http://surl.li/bagvn>). На ОП здійснюється поточний та модульний контроль у різноманітних формах: усне, письмове, групове й індивідуальне опитування, перевірка рівня опрацювання першоджерел, тестування. Підсумковий семестровий контроль відбувається у формі заліку або іспиту. Загалом, освітній процес в Університеті здійснюється за модульно-рейтинговою системою, що передбачає оцінювання за 100-бальною шкалою, за європейською кредитно-трансферною системою – ECTS та національною шкалою. РП ОК містять інформацію про форми контролю знань здобувачів, критерії оцінювання результатів навчання, що відповідають Національній рамці кваліфікацій. Інформація про терміни та форми контрольних заходів, розклади в загальному доступі (<http://surl.li/mjtzh>). Під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти ЕГ було встановлено, що інформацію про форми та критерії оцінювання вони отримують на першому занятті, з РП. Також ЕГ було продемонстровано Moodle як частину системи електронного навчання в Університеті. Здобувачі вищої освіти підтвердили, що використовують цю систему, в тому числі й опцію «Журнал», де бачать свої поточні оцінки. Вагомою практикою є проведення вебінарів щодо роботи з системою Moodle (<http://surl.li/mmsfy>).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи (ПРН 8, 10, 12, 13, 15). За умови успішного захисту здобувачу присуджується ступінь магістра із присвоєнням кваліфікації: магістр філології за спеціалізацією «Українська мова та література». ЕГ стверджує, що форма атестації здобувачів вищої освіти відповідає вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти (Наказ МОН № 871 від 20.06.2019 р.) та регламентується низкою документів Університету: Положення про Атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію (<http://surl.li/bahza>), Положення про дипломну роботу (дипломний проєкт) (<http://surl.li/mpolt>).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів, у тому числі й порядок їх оскарження, регулюється такими документами, як: Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>), Положення про порядок та методику проведення семестрових

(курсових) екзаменів (<http://surl.li/bagvn>), Положення про Атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію (<http://surl.li/bahza>). РП кожної ОК містять інформацію про форми контролю та критерії оцінювання, розподіл балів за модулями, оцінювання окремих видів навчальної роботи, критерії оцінювання модульної контрольної роботи та семестрового контролю. На інституційному рівні відбувається моніторинг якості освіти (<http://surl.li/mrfmu>). В Університеті передбачена повторна процедура проходження контрольних заходів (ліквідація академзаборгованість не більше, ніж із трьох ОК, повторне складання лише два рази з кожної ОК). Здобувачі вищої освіти підтвердили, що ознайомлені з процедурами та регламентом контрольних заходів, проте не всі продемонстрували обізнаність щодо процедури оскарження результатів. Так, Коштура Михайло, голова Студентської ради філологічного факультету, повідомив, що із питанням оскарження контрольних заходів варто звернутися до куратора академічної групи. Тому ЕГ вважає, що є потреба додаткового інформування здобувачів вищої освіти щодо процедури оскарження. ЕГ з'ясовано, що конфліктних ситуацій за цією ОПП не виникало.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

В університеті визначені чіткі та зрозумілі стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності, що регламентуються наступними документами: Етичний кодекс Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» (<http://surl.li/dggkh>), Положення про академічну доброчесність в «Ужгородському національному університеті» (<http://surl.li/baiem>). Відповідно до відомостей самоаналізу використовується експертна оцінка й технічна перевірка за допомогою системи Strikeplagiarism, спеціалізованої програми «Unplug» щодо ознак академічного плагіату; перевірку здійснюють викладачі, призначені на кафедри. В Університеті також використовується Unicheck (Порядок перевірки кваліфікаційних робіт на унікальність із використанням програмно-технічних засобів (<http://surl.li/mrezo>)). Медведь Марія, директор наукової бібліотеки, зазначила, що підрозділ бібліотеки, центр наукометрії, теж забезпечує перевірку наукових робіт. В Університеті сформовано базу кваліфікаційних робіт, яка розміщена на офіційному сайті закладу (<http://surl.li/mrezz>), а на сайті кафедри української літератури є переліки тем магістерських робіт (<http://surl.li/mjlqu>), звіти перевірки (<http://surl.li/mrfpb>). Здобувачі вищої освіти долучаються до онлайн-курсів із академічної доброчесності, що сертифікуються (<http://surl.li/mrfpo>). Популяризації академічної доброчесності сприяють наступні ОК, що входять до структури ОП: ОК «Основи права інтелектуальної власності та академічної доброчесності», ОК «Виконання магістерської роботи із захистом в ЕК», ОК «Науково-дослідна практика», участь у проєктах: «Сприяння академічній доброчесності в Україні» (SAIUP) (<http://surl.li/mmvzd>), «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (<http://surl.li/bajzk>), запровадження курсу «Академічна доброчесність в університеті» (<https://vumonline.ua/course/academic-integrity-at-the-university/>). Відповідно до розділу 7. Положення про академічну доброчесність «за порушення правил академічної доброчесності до науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти застосовуються заходи юридичної відповідальності відповідно до вимог законодавства України, Статуту «УжНУ», Правил внутрішнього розпорядку та інших локальних нормативних актів «УжНУ». Приклади порушення академічної доброчесності за ОПП відсутні.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Зауважимо, що за ОП відбувається системна імплементація академічної доброчесності в освітній процес (долучення викладачів до міжнародних проєктів, здобувачів до онлайн-курсів, що сертифікуються).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

У контексті Критерію 5 можемо виокремити наступні недоліки й надати рекомендації: 1. Здобувачі вищої освіти частково обізнані з процедурами та регламентом оскарження контрольних заходів. Рекомендуємо кожного навчального року додатково інформувати здобувачів вищої освіти щодо процедури оскарження в зручний для учасників освітнього процесу спосіб.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Зрозумілість критеріїв оцінювання дозволяють перевірити досягнення ПРН. Здобувачі вищої освіти вчасно отримують інформацію про контрольні заходи, а атестація відбувається відповідно до вимог стандарту вищої освіти. Університет послідовно провадить політику дотримання академічної доброчесності (відповідність підкритеріям 1, 2, 4). Здобувачі вищої освіти продемонстрували не належну обізнаність із процедурою оскарження результатів навчання (часткова відповідність підкритерію 3). У контексті підкритерію 3 ЕГ рекомендує додатково інформувати студентів щодо процедури оскарження. Загалом навчання та викладання за ОПП відповідають визначеному критерію. Озвучені недоліки не є суттєвими й не перешкоджають досягненню заявлених цілей.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Наведені у Відомостях про самоаналіз дані, опрацьована Таблиця 2 Зведена інформація про викладачів дозволили встановити ЕГ, що академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних у реалізації ОПП, забезпечує досягнення цілей та ПРН (базова освіта, науковий ступінь/вчене звання, публікації). Аналіз кадрового складу в контексті ОК за заявленою ОП доводить, що у викладачів достатній рівень академічної кваліфікації. Реалізують програму 7 викладачів: 1 особа обіймає посаду професора (14%), 5 – доцента (72%), 1 – асистента (14%), з них 6 жінок (86%) та 1 чоловік (14%). Учене звання професора має 1 особа (14%), доцента – 5 осіб (72%), науковий ступінь доктора філологічних наук – 1 особа (14%), кандидата наук – 5 осіб (72%). Викладачі відповідають п. 38 Ліцензійних умов (Кузьма Оксана – 5, Венжинович Наталія – 8, Товт Ольга – 5, Шаркань Василь – 8, Банько Вероніка – 8, Балла Євеліна – 5, Харківська Олеся – 8). Стаж науково-педагогічної роботи НПП від 1 до 33 років. НПП проходять підвищення кваліфікації як в Україні, так і за кордоном (Сумський державний університет, Одеський державний університет внутрішніх справ, Краківський економічний університет (Польща), Північний університетський центр у Бая-Маре (Румунія)). Викладачі мають публікації у фахових журналах України (категорія Б), виданнях, що індексуються в Scopus та Web of Science, беруть участь у конференціях різного рівня (відповідь на запит у кабінеті НА). Аналіз інформації в Таблиці 2 дає підстави констатувати, що академічна та професійна кваліфікації в цілому корелюють зі змістом ОК. Однак, ЕГ констатує часткову відповідність публікацій специфіці деяких ОК («Документознавство», «Основи іміджології», «Редагування й коректура наукового тексту»). Враховуючи цей факт, є потреба посилити публікативну активність відповідно до специфіки ОК, які забезпечуються на НПП.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний добір викладачів в Університеті відбувається відповідно до Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладення з ними трудових договорів (контрактів) в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (<http://surl.li/ghzwh>), який визначає умови проведення конкурсу на заміщення посад (завідувача кафедри, професора, доцента, старшого викладача, викладача та ін.), окрім асистента. Конкурсний добір є відкритим, його процедура прозорою. Фалач Ірина, начальника відділу кадрів, повідомила, що оголошення про конкурс розміщується на сторінці відділу кадрів (<http://surl.li/bakhw>) та друкується в газеті «Новини Закарпаття». При конкурсному доборі враховується наявність наукових, навчальних та навчально-методичних праць, публікацій у фахових виданнях України та журналах, що індексуються Index Copernicus, Scopus, Web of Science, документу про підвищення кваліфікації. Обов'язковою умовою є вільне володіння державною мовою, крім іноземців, які запрошені викладати до Університету. Претенденти на посади доцента, старшого викладача кафедри проводять відкриті лекції. Під час online-зустрічі ЕГ було встановлено, що термін укладення контракту визначає ректор Університету (найчастіше це 5 років). Проблем під час відбору викладачів на ОП та скарг щодо прозорості процедури конкурсного добору не зафіксовано.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Роботодавці систематично долучаються до перегляду ОП «Українська мова і література» (<http://surl.li/mrdta>), рецензують її (<http://surl.li/mrdrc>), вони є членами Наглядової ради ДВНЗ «УжНУ», діяльність якої регламентовано Положенням про наглядову раду (<http://surl.li/ghzwy>). Під час зустрічі з академічним персоналом Ігнатович Олександра, гарант ОП, розповіла, що роботодавці входять до робочої групи ОП, проводять зустрічі зі здобувачами вищої освіти, відкриті заняття. Цю інформацію підтвердили й стейкхолдери. Наприклад, Густі Василь, завідувач філії ЗОХМ ім. Й. Бокшая «Народний літературний музей», ствердив, що провів заняття щодо організації та специфіки функціонування музею (<http://surl.li/mrdww>). Періодично відбувається опитування роботодавців щодо реалізації ОПП (<http://surl.li/mrdzh>). Ленерт Людмила, директор КЗ «Ужгородська публічна бібліотека», повідомила, що заклади, де працюють роботодавці, є базами практик для здобувачів вищої освіти. Підтвердження

цього знаходимо на сайті Університету: вкладка Бази практик ОС «Магістр» (договори) (<http://surl.li/lvpra>). В цілому в процесі спілкування у фокус-групах встановлено співпрацю із роботодавцями.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

На ОП «Українська мова і література» залучаються до аудиторних занять професіонали-практики. Під час зустрічі з роботодавцями було встановлено низку фактів, що підтверджують активну співпрацю між ними та ОП. Аудиторні заняття провели: Густі Василь, завідувач філії ЗОХМ ім. Й. Бокшая «Народний літературний музей» («Організація та функціонування «Народного літературного музею Закарпаття» – <http://surl.li/mrdww>); Медведь Марія, директор Наукової бібліотеки УжНУ («Бібліотека і сучасні інформаційні системи» – <http://surl.li/mrehw>). У Відомостях про самоаналіз йде мова про заплановані гостьові лекції. Наприклад, має відбутися лекція на тему «Біомеаніка спілкування». Тишук Євген, директор Департаменту культури Закарпатської ОВА, підтвердив цю інформацію. В цілому в процесі спілкування у фокус-групах встановлено залучення роботодавців до аудиторних занять.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Університет сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми та за допомогою інших установ в Україні й за кордоном (у межах угод). Викладачі здійснюють довгострокові або короткострокові стажування відповідно до Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» (<http://surl.li/bakvm>). В Університеті затверджуються графіки стажування, НПП надається вся потрібна інформація щодо підвищення кваліфікації (<http://surl.li/mpmgn>). Під час зустрічі з адміністративним персоналом було встановлено, що відділ міжнародних зв'язків систематично інформує викладачів щодо можливостей стажування за кордоном, а також допомагає їм із правильним та своєчасним оформленням документів. На сторінці відділу анонсуються різноманітні можливості наукового та науково-практичного стажування, інформація про гранти та стипендії (<http://surl.li/mpmut>, <http://surl.li/mpmyh>). В Університеті практикують форми внутрішнього підвищення кваліфікації викладачів: Центр інформаційних технологій (курси для НПП та співробітників Університету – <http://surl.li/bdmrq>); факультет післядипломної освіти (курси англійської мови – <http://surl.li/mpnxw>). Професійному розвитку сприяє й доступ до наукометричних баз даних Scopus і Web of Science (<http://surl.li/mpmyu>), можливість публікації статей у виданнях Університету (<http://surl.li/mpmze>), низка послуг, що пропонує Наукова бібліотека (<http://surl.li/mpnem>). В Університеті здійснюється моніторинг рівня професіоналізму викладачів, відбувається щорічне рейтингування (<http://surl.li/mpnav>). Під час інтерв'ювання фокус-груп з'ясувалося, що викладачі ОП загалом задоволені системою професійного розвитку в Університеті. Отже, ЕГ робить висновок про те, що ЗВО цілком сприяє професійному розвитку НПП.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В Університеті відбувається стимулювання розвитку викладацької майстерності НПП. Преміюються автори та авторські колективи за публікації в журналах, що індексуються Scopus або Web of Science (відповідно до Положення (<http://surl.li/bauwx>)). Наталія Венжинович, завідувач кафедри української мови, підтвердила цю інформацію. Матеріальне заохочення передбачене й для переможців щорічного рейтингування (відповідно до Положення про визначення рейтингів науково-педагогічних працівників Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» (<http://surl.li/bakid>)). Під час зустрічей викладачі за ОПП ствердили, що переможці за рейтингом (ТОП 100) отримують 15% доплату до зарплати. Стимулюванню викладацької майстерності сприяють стажування, що оплачуються за рахунок коштів на відрядження. Вовчанська Руслана, головний бухгалтер, підтвердила, що за поданням деканів кошти, що виділені для факультетів спрямовуються на відрядження викладачів. Науковці Університету також отримують почесні грамоти та подяки, звання Університету (<http://surl.li/mpnrk>, <http://surl.li/mpnsw>, <http://surl.li/mpnus>). ЕГ, спираючись на результати зустрічей, опрацьовані документи, встановила, що Університет стимулює розвиток викладацької майстерності, включаючи професійне й матеріальне заохочення.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Кваліфікація НПП, залучених до реалізації ОП «Українська мова і література», забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та ПРН. Функціонують дієві системи оцінки якості професійної діяльності, матеріального й морального мотивування та стимулювання викладачів. Позитивною практикою є закордонні стажування та те, як Університет сприяє їх проходженню (документальний супровід, матеріальна складова).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

У контексті Критерію 6 можемо виокремити наступні недоліки й надати рекомендації: 1. ЕГ констатує часткову відповідність публікацій НПП специфіці деяких ОК («Документознавство», «Основи іміджології», «Редагування й коректура наукового тексту»). Враховуючи цей факт, є потреба посилити публікативну активність відповідно до специфіки ОК, які забезпечуються НПП. Рекомендуємо систематично здійснювати публікацію наукових праць за тематикою ОК, які викладаються на програмі.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

В університеті процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими й об'єктивними, заклад залучає роботодавців до перегляду ОП, аудиторних занять, сприяє професійному розвитку викладачів та стимулює їх викладацьку майстерність. Тому ЕГ констатує відповідність підкритеріям 2, 3, 4, 5, 6. Наукові публікації викладачів продемонстрували часткову відповідність специфіці ОК. У контексті підкритерію 1 ЕГ рекомендує налагодити систематичну публікацію наукових праць за тематикою ОК. Загалом навчання та викладання за ОПП відповідають визначеному критерію. Озвучений недолік не є суттєвим й не перешкоджає досягненню заявлених цілей.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Матеріально-технічні ресурси ОП «Українська мова і література» відповідають її меті та завданням. Освітнє середовище достатньою мірою забезпечено сучасними навчально-методичними посібниками та іншими навчальними матеріалами. У ЗВО наявна практика зберігання наукових та науково-методичних видань у кафедральних і факультетських бібліотеках загального призначення. Здобувачі вищої освіти мають доступ до фондів наукової бібліотеки (<http://www.lib.uzhnu.edu.ua/>) та електронного репозитарію ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/>). Також всі учасники освітнього процесу мають доступ до Центру навчальної літератури (<https://www.culononline.com.ua/>), який забезпечено ЗВО. Наукова бібліотека забезпечує віддалений доступ для здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників до наукометричних баз WoS і Scopus (через пряме посилання із обмеженим доступом). Центр наукометрії та інформаційної підтримки освіти і науки проводить тренінги та надає консультації щодо користування базами даних, оформлення наукових публікацій і перевірки їх на наявність плагіату. Перевірка робіт на плагіат здійснюється за допомогою програми Unicheck. За необхідності здобувачі вищої освіти та науково-педагогічні працівники можуть скористатися сервісом електронної доставки документів, який надає наукова бібліотека. Для зручності всіх учасників освітнього процесу в ЗВО наявний доступ до мережі Wi-Fi. Матеріально-технічне забезпечення ОП представлено двома комп'ютерними аудиторіями, мультимедійними проекторами та дошками в лекційних аудиторіях. На базі філологічного факультету функціонують навчально-дослідницька лабораторія української літератури та фольклору Закарпаття, бібліотека члена-кореспондента НАНУ, доктора філологічних наук, професора Василя Німчука та музей-колекція Олени Рудловчак (<https://mediacenter.uzhnu.edu.ua/news/univerteka-viddil-pidruchnykyv-biblioteka-vasylia-nimchuka-ta-muzej-kolektsiia-oleny-rudlovchak/2023-10-24-58492>), в яких представлена література українською, слов'янськими та іншими європейськими мовами. У ЗВО створено рекреаційні куточки та кімнати. Для організації освітнього процесу в ЗВО використовується платформа Moodle, де розміщено навчально-методичні матеріали, завдання для практичних та самостійної роботи тощо. Здобувачі вищої освіти можуть ознайомитися із робочими навчальними програмами навчальних дисциплін на сайті філологічного факультету (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/100>). Усі бажаючі здобувачі вищої освіти можуть поселитися в студентський гуртожиток №4. Гуртожиток має 6 поверхів, на яких, окрім житлових кімнат для здобувачів вищої освіти, розміщено рекреаційні зони, кімнати для відпочинку та самопідготовки. У ході проведення акредитаційної експертизи експертна група переконалася в тому, що гуртожиток забезпечений належними умовами проживання. Подана інформація підтверджена оглядом матеріально-технічної бази й на відповідних зустрічах.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Усім учасникам освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» надано право безоплатного доступу до матеріально-технічної бази ЗВО, включаючи науково-методичне забезпечення, друковані й електронні ресурси наукової бібліотеки (<http://www.lib.uzhnu.edu.ua/>), що містить понад 1,5 млн джерел, та електронного репозитарію (<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/>), який містить понад 50 тис. документів, а також комп'ютери й медіакомпоненти, кімнати самопідготовки здобувачів вищої освіти тощо. У ході проведення акредитаційної експертизи експертна група з'ясувала, що учасники освітнього процесу мають доступ до всієї нормативної бази ЗВО (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/450>), ОП «Українська мова і література» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/46879>), навчальних планів (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/61017>), робочих навчальних програм навчальних дисциплін (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/100>), розкладу занять (<https://rozklad.uzhnu.edu.ua/>) тощо. Уся необхідна інформація для здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників та всіх стейкхолдерів розміщена на офіційному сайті Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/>), на сайті філологічного факультету (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/faculty-ffilology>) та на сайтах кафедр української мови (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/ffilology-filua>) й української літератури (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/ffilology-filualit>).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Питання безпечності освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, соціального захисту, охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» відображено в низці нормативних документів ЗВО, зокрема в Концепції інноваційного розвитку ДВНЗ «Ужгородський національний університет» на 2015–2025 рр. (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/8662>), Правилах внутрішнього розпорядку Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/453>), Правилами внутрішнього розпорядку у студентських гуртожитках Ужгородського національного університету (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/10134>) та інших. Всі відповідні нормативні документи розміщено у вільному доступі на офіційному вебсайті ЗВО (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/450>). В усіх приміщеннях ЗВО забезпечені заходи з охорони праці та пожежної безпеки. Пожежна безпека перевіряється щосеместрово. Також на початку кожного семестру проводиться інструктаж науково-педагогічних та інших працівників ЗВО, а також здобувачів вищої освіти щодо правил техніки безпеки та пожежної безпеки. Дотримання техніки безпеки підтверджено документально та на відповідних зустрічах. Для анонімного звернення у ЗВО наявна електронна «Скринька довіри» (stop.korup@uzhnu.edu.ua) та поштові скриньки довіри у ректораті УжНУ (1-й поверх, пл. Народна, 3) та в навчально-лабораторному корпусі по вул. Університетській, 14 (1-й поверх). Відповідно до Положення про навчання студентів за індивідуальним графіком у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20152>), за необхідності здобувачі вищої освіти мають право навчатися за індивідуальним графіком. В умовах воєнного стану у ЗВО облаштовано укриття.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Освітня та консультативна підтримка здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП «Українська мова і література» здійснюється деканатом, гарантом ОП, завідувачами кафедр української мови та української літератури, науково-педагогічними працівниками, кураторами академічних груп та органами студентського самоврядування. На офіційному веб-сайті ЗВО розміщено розклад занять і дзвінків (<https://rozklad.uzhnu.edu.ua/>), контакти гаранта ОП, науково-педагогічних працівників, що забезпечують викладання на ОП, завідувачів кафедр української мови (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/ffilology-filua/staff>) та української літератури (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/ffilology-filualit/staff>). Організаційна, консультативна й інформаційна підтримка здобувачів вищої освіти здійснюється студентським відділом (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/educ_dep-dep_stud) і студентською радою ЗВО (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/student-self_government). Експертна група переконана в тому, що освітня підтримка у ЗВО спостерігається у врегулюванні розкладу занять для забезпечення здоров'язберігаючого навчання у режимі офлайн. Соціальна підтримка здобувачів вищої освіти забезпечується діяльністю профкому студентів (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/s_subdivisions-stud_union_comm). У ДВНЗ «Ужгородський національний університет» функціонує соціально-психологічна служба (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/deps-centre_psy), що надає індивідуальні та групові консультації, здійснює психологічне й соціальне просвітництво, організовує різноманітні заходи, зокрема психологічно орієнтовані (зорієнтовані на розв'язання проблем адаптації здобувачів вищої освіти, організації навчання в умовах воєнного конфлікту, самопрезентації) тощо. ЗВО на постійній основі інформує здобувачів вищої освіти про події на офіційному вебсайті в розділах «Анонси подій» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/anounce/>) та «Новини» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/>), на сторінках в соціальних мережах Facebook (<https://www.facebook.com/uzhnu>) та YouTube (<https://www.youtube.com/@Media-UzhNU/featured>). Інформування про нагальні події здійснюється кураторами та старостами академічних груп. Результати опитування здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП «Українська мова і література» представлено на сайті філологічного факультету (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/52703>). У ході проведення зустрічей зі здобувачами вищої освіти, представниками студентського самоврядування, академічним персоналом і допоміжними (сервісними)

структурними підрозділами експертною групою підтверджено наявність дієвих процедур підтримки здобувачів вищої освіти.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Забезпечення рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу в здобутті якісної освіти та створення необхідних умов для реалізації прав на освіту особами з особливими освітніми потребами в ЗВО передбачено Положенням про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет», уведеним в дію наказом ректора №61/01-04 від 24 грудня 2020 р. (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>). Відповідно до зазначеного положення, формування комплексного (технічного, організаційного, педагогічного, психологічного, соціального) супроводу осіб з особливими освітніми потребами є одним із основних напрямів роботи щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами в ЗВО. Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» розміщено на офіційному вебсайті ЗВО (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22035>). Пунктом 7.1 Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» у 2023 році (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/57486>) передбачено проведення вступних випробувань для осіб з особливими освітніми потребами з урахуванням особливих освітніх можливостей, зазначених у заяві вступника, та рекомендацій медико-соціальної експертизи. Відповідно до Положення про навчання студентів за індивідуальним графіком у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20152>), для осіб, що потребують додаткової постійної або тимчасової підтримки в освітньому процесі, можливе встановлення індивідуального графіка відвідування аудиторних занять і складання сесії. Для здобувачів вищої освіти із особливими освітніми потребами перед входом у навчальні корпуси ЗВО та гуртожитки встановлено пандуси. Також в ЗВО наявні ліфти та спеціальні кімнати гігієни для осіб із особливими освітніми потребами, що було підтверджено експертною групою під час огляду матеріально-технічної бази, що використовується під час реалізації ОП. Разом із тим, експертною групою з'ясовано, що у ЗВО відсутнє інше необхідне матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу для здобувачів із сенсорними порушеннями, зокрема порушеннями зору та слуху (таблички зі шрифтом Брайля, брайлівські комп'ютерні дисплеї, відповідне програмне забезпечення та навчальні підручники тощо). Експертною групою з'ясовано, що на ОП «Українська мова і література» особи з особливими освітніми потребами не навчаються й не навчалися раніше.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політика та процедури вирішення й запобігання конфліктним ситуаціям у ЗВО визначені й регулюються Етичним кодексом Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/22896>), Положенням про порядок застосування заходів з врегулювання конфліктів та спорів (суперечок) у діяльності співробітників та здобувачів вищої освіти Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22964>) та Антикорупційною програмою Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» на 2023–2025 рр. (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/57230>). З метою уможливлення анонімних звернень у ЗВО наявна електронна «Скринька довіри» (stop.korup@uzhnu.edu.ua), а також поштові скриньки довіри у ректораті УжНУ (1-й поверх, пл. Народна, 3) та в навчально-лабораторному корпусі по вул. Університетській, 14 (1-й поверх). Уповноваженою особою з питань запобігання та виявлення корупції в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» є Стойка В. Й. Порядок подання звернень та повідомлення про факти корупційних порушень визначено розпорядженням проректора №24-Р від 8 листопада 2021 р. «Про створення та функціонування внутрішніх каналів повідомлення про корупцію» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/40552>). У ЗВО функціонує комісія з оцінки корупційних ризиків у діяльності Державного вищого навчального закладу «УжНУ», діяльність якої регулюється відповідним положенням (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/39266>). У ході проведення акредитаційної експертизи, зокрема під час зустрічей зі здобувачами вищої освіти, представниками органів студентського самоврядування й академічним персоналом, експертна група переконатися в тому, що учасники освітнього процесу володіють інформацією про порядок і процедуру вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО. Експертною групою з'ясовано, що конфліктних ситуацій на ОП «Українська мова і література» не було зафіксовано.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

1. Функціонування у ЗВО одного із найпотужніших в Україні інституційних репозитаріїв (електронних архівів) наукової та навчальної літератури. 2. Забезпечення науково-педагогічних працівників і здобувачів вищої освіти віддаленим доступом до наукометричних баз даних Scopus та Web of Science. 3. Створення й функціонування на базі філологічного факультету навчально-дослідницької лабораторії української літератури та фольклору Закарпаття, бібліотеки члена-кореспондента НАНУ, доктора філологічних наук, професора Василя Німчука, а також музею-колекції Олени Рудловчак.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкі сторони: Відсутність спеціального матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу для здобувачів вищої освіти із сенсорними порушеннями, зокрема з порушеннями зору та слуху. Рекомендації: Доповнити матеріально-технічну базу, що використовується під час реалізації ОП, матеріально-технічними засобами навчання для здобувачів із сенсорними порушеннями, зокрема порушеннями зору та слуху (табличками зі шрифтом Брайля, брайлівськими комп'ютерними дисплеями, відповідним програмним забезпеченням і навчальними підручниками тощо).

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

В ОП «Українська мова і література» повністю дотримано вимоги підкритеріїв 7.1-7.6 до організації освітнього середовища й забезпечення освітнього процесу відповідними матеріальними ресурсами. Виявлені недоліки суттєво не впливають на якість ОП.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедура розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм передбачена Положенням про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм в ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22968>), Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/19667>). Відповідно до цих положень ОП розробляються за ліцензованими спеціальностями й відповідно до затвердженої структури й процедури моніторингу й перегляду. Згідно з цими документами відбулося затвердження ОПП «Українська мова і література» другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 035 Філологія (протокол Вченої ради № 3 від 31 березня 2022 р.). ОП оприлюднено на сайті філологічного факультету: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/38569>. ОП розроблена у 2016 році, за нею магістри навчалися 1,5 року. Згідно з Положенням про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм в ДВНЗ «УжНУ» моніторинг відбувався за допомогою анкетування, опитування і аналізу результатів навчання. У 2020 році ОП переглянули й внесли зміни, зокрема скоротили термін навчання до 1, 4 року. У 2021 році створено проєкт ОП, в якому було поглиблено мету, розширено можливості працевлаштування, змінено співвідношення обов'язкових і вибіркових компонент - ОК 67 і ВК 23 (порівняно з ОП 2016 і 2020, де було ОК 58,5, ВК 31,5)

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Участь здобувачів у процесі періодичного перегляду ОП є складовою системи забезпечення якості освіти ДВНЗ «УжНУ». Відповідно до Положення про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм в ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22968>), зокрема п.п.3.3.3, до здійснення моніторингу долучаються здобувачі; результати опитування здобувачів ОП використовуються для внесення змін до ОП. Опитування передбачає вивчення думки студентів щодо актуальності змісту ОП, оцінки співвідношення теоретичної і практичної частини; відповідності запланованих в ОП та отримуваних в процесі навчання результатів навчання та компетентностей очікуванням студентів, вимогам та запитам сучасного ринку праці; формам та методів викладання, організації навчального процесу, відсутності дискримінації та дотримання принципів доброчесності, орієнтації процесу викладання на потреби студентів (студентоцентричність) і академічну свободу, якості складових

ОП, зокрема їхніх теоретичних та практичних компонентів, організації і проведення практики тощо. Здобувачі ОПП «Українська мова і література», спеціальності 035 Філологія систематично беруть участь в обговоренні змістових компонентів ОП, що підтвердили на зустрічі здобувачі й випускники. Керівники кафедр, викладачі обов'язкових та вибіркових дисциплін цікавляться думкою здобувачів щодо змістового наповнення ОП, залучають до обговорення і перегляду програми через студентське самоврядування, що підтвердив на зустрічі голова студентського самоврядування філологічного факультету. Окрім того, здобувачі мають свого представника у робочій групі освітньо-професійної програми й таким чином впливають на формування змістового наповнення ОП. Зокрема у звіті самооцінювання зазначено, що за пропозицією здобувачів у 2022 році була введена дисципліна «Редагування й коректура наукового тексту», поглиблено курси з вивчення «Теорії літератури» та «Документознавства». Моніторингове опитування щодо якості та задоволеності освітнім процесом в університеті проводяться раз на рік, результати оприлюднено на сайті в розділі Інфо-центр. Опитування здобувачів та роботодавців <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/52700>, зокрема доступні результати опитування за 2022 і 2023 роки. Опитування студентів ОП «Українська мова і література», спеціальності 035 Філологія, яке відбулось у червні-липні 2023 р. (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/52700>), засвідчило, що $\frac{2}{3}$ здобувачів ОП (66,7%) вважають доцільним доповнити ОП новими навчальними дисциплінами.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Роботодавці залучені до формування, перегляду, моніторингу ОПП: В. Густі – член НСПУ, завідувач філіалу ЗОХМ, ім. Й.Бокшая «Народний літературний музей»; М. Медведь – директор Наукової бібліотеки ДВНЗ «УжНУ». В.Густі акцентував на важливості професійно спрямованої практики; необхідності формування у здобувачів навичок креативного підходу до проблеми, нестандартного мислення, комунікування та взаємодії в колективі, що відзначено в протоколі №2 засідання робочої групи ОП (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/64695>). Також під час зустрічі з членами ЕГ Василь Густі підтвердив свою активну участь у роботі робочої групи й анкетуванні. М. Медведь запропонувала допомогу Наукової бібліотеки УжНУ у проходженні здобувачами практик: пропозиція також зафіксована у протоколі №2 засідання робочої групи ОП (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/64695>) і підтверджена на зустрічі з членами ЕГ: пані Марія Медведь зазначила, що бібліотека радо приймає випускників-філологів на роботу й практику, філологи допомагають бібліотеці готувати публікації для соцмереж, також бібліотека для кількох випускників стала першим місцем роботи. Роботодавці не лише беруть активну участь у розробці й вдосконаленні програми, а й безпосередньо в освітньому процесі: проводять гостьові лекції й зустрічі, як-от зустріч із Василем Густі, (<https://mediacenter.uzhnu.edu.ua/news/kozhna-knyzhka-maie-svoie-znachennia-abo-iak-studenty-filolohy-diznavalysia-pro-robotu-narodnoho-literaturnoho-muzeiu-zakarpattia/2023-09-13-57763>). На зустрічі з ЕГ Василь Густі зазначив, що співпраця з філологами є обопільною, адже філологи консультують і допомагають у створенні у створенні книжок членам Спільноти письменників. Оцінки та пропозиції щодо забезпечення якості ОПП роботодавці висловлюють в анкетуваннях, звіт за результатами опитувань за 2022 і 2023 роки оприлюднено на сайті: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/52703>.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

В університеті створено ГО Міжнародна Асоціація випускників УжНУ, інформація про діяльність якої розміщено на сайті: https://www.uzhnu.edu.ua/uk/alumni_association/index.html Для підтримування зв'язку з випускниками працює також Медіацентр (<https://mediacenter.uzhnu.edu.ua/>), газета «Погляд» (випуски з 2015 до 2023 року розміщено на сайті: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-poglyad>). На зустрічі з допоміжними структурними підрозділами Яцьків Марія, начальник центру гуманітарно-виховної роботи, профорієнтації та працевлаштування, зазначила, що в університеті систематично проводяться Ярмарки вакансій, зокрема 14.09.2023 р. спільно з ОДА було проведено такий захід, також проводиться День кар'єри ЄС, тренінги, розроблено гугл-форми для пошуку роботи тощо, тобто підрозділ робить все можливе для того, щоб випускники знайшли роботу, але далі за кар'єрним зростанням вони не стежать, це покладається на випускову кафедру. У звіті самооцінювання й на зустрічах з НПП й випускниками зазначалося, що кафедри української мови та української літератури підтримують взаємини через Інтернет-мережу та через особисті контакти із випускниками. У Віснику Асоціації випускників за 202 рік зазначено, що більша частина випускників ОПП працевлаштована в Закарпатській області. У звіті самооцінювання й на зустрічах з гарантом, НПП і роботодавцями було зазначено, що випускники ОП мають широкі можливості для працевлаштування, зокрема працюють в пресцентрах, державних структурах, бібліотеках, надають філологічні послуги (редактор, коректор), виконують функції секретарів-діловодів, займаються міжнародною діяльністю в гуманітарній галузі. На зустрічі з ЕГ були присутні випускники ОП, які підтвердили заявлений широкий спектр місць працевлаштування, зокрема, працюють журналістом на каналі ICTV (Самсонов Данііл), директором Закарпатського обласного театру (Олеся Чепелюк).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Система забезпечення якості ДВНЗ «УжНУ» забезпечує процедуру виявлення й реагування на недоліки ОПП. Зокрема, були враховані рекомендації навчальної частини й збільшено загальний обсяг обов'язкових компонентів із 58,5 кредиту до 67 кредитів; вибіркових дисциплін із 31,5 кредиту зменшено до 23 кредитів; приведені у відповідність із стандартом загальні компетентності, фахові компетентності, програмні результати навчання; термін навчання скоротився до 1 року і 4 місяців.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

У звіті самооцінювання зазначено, що акредитація освітньої програми за новими вимогами проводиться вперше, тому не було зауважень та пропозицій, сформульованих під час попередніх акредитацій.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В ДВНЗ «УжНУ» культура якості вищої освіти є пріоритетним напрямком і стосується всіх учасників освітнього процесу. Внутрішнє забезпечення якості освіти регулюється чинним Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/19667>). Відповідальність за реалізацію якості освітньої діяльності, якості вищої освіти несе кожен співробітник у межах своєї компетенції. У системі забезпечення якості освіти передбачено рівні: 1) здобувачі та їхні ініціативні групи (ініціювання та моніторинг питань, пов'язаних із забезпеченням якості освіти); 2) НПП та провідні спеціалісти кафедр; 3) гаранті ОПП, робочі групи, які забезпечують зміст і структуру ОП; 4) роботодавці (сприяють удосконаленню ОП); 5) керівники факультету, голови вченої ради, науково-методичної комісії, органи студентського самоврядування (проведення моніторингу якості організації освітнього процесу, навчально-методичних ресурсів кафедр, обрання за конкурсом на вакантні посади, перевірка кваліфікаційних робіт на оригінальність, участь у процесах акредитації та ліцензування тощо); 6) загальноуніверситетські структурні підрозділи, дорадчі та консультативні органи (реалізують заходи забезпечення якості освіти); 7) вчена рада ДВНЗ «УжНУ» визначає систему, затверджує процедури внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Позитивною практикою є активна співпраця з роботодавцями й випускниками на рівні кафедр, факультету, активне залучення роботодавців на рівні університету.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Попри точково позитивну практику роботи з випускниками, бракує системного підходу до збирання інформації щодо кар'єрного шляху випускників програми, а також через несистемний аналіз типових траєкторій працевлаштування випускників програми придатність до працевлаштування виглядає надто широкою й розмитою, такою, що виходить за межі задекларованого в ОП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Враховуючи відповідність підкритеріїв 8.1., 8.2, 8.3., 8.5., 8.6., 8.7. та часткову відповідність підкритерію 8.4. Критерію 8, ОП відповідає рівню В із незначними невідповідностями, що можуть бути виправлені в короткі терміни.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Документи, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу розміщені на офіційному сайті ЗВО в розділі "Нормативні документи" <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/450> є доступними для усіх зацікавлених сторін. Серед них зокрема: Статут ДВНЗ УжНУ (нова редакція) <https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/9268>; Положення про організацію освітнього процесу <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>; Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/19667>; Положення про академічну доброчесність <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>; Етичний кодекс ДВНЗ УжНУ <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22896>; Правила внутрішнього розпорядку ДВНЗ УжНУ <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/453>; Положення про наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених <https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/9199>; Положення про студентське самоврядування <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/7589> Проаналізувавши зазначені документи, ЕГ визначає їх чіткими та зрозумілими. Здобувачі зазначають, що розміщення актуальної інформації та інформування стосовно навчання налагоджено також у месенджерах та у групах соціальних мереж.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Практика розміщення проекту ОП у ЗВО регулюється п. 2.2, Розділу 2 та п. 4.15, Розділу 4 Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/19667> Проект ОП опублікований на сайті філологічного факультету УжНУ та на сторінці Інфо-центру в підрозділі Проекти освітніх програм <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/52498> Утім на сайті немає інформації щодо дати публікації проекту. На думку ЕГ, варто розмістити на сайті часові рамки розгляду проекту ОП, а також інформацію щодо внесених пропозицій змін ОП після закінчення громадського обговорення.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Інформація про ОП (її опис, цілі, очікувані результати та інше) розміщена на сайті філологічного факультету УжНУ <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/39579> ЕГ проаналізувала доступну інформацію та вважає її достовірною та достатньою для заінтересованих сторін. Доступність і зрозумілість відзначають також випускники й здобувачі на зустрічах з ЕГ, а також це зафіксовано в результатах опитування здобувачів, проведеного в червні 2023: 66,7% опитуваних зазначили, що їм вистачає інформації про ОП на офіційному сайті університету, 33,3% відповіли "частково".

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Документи, правила і процедури, що регулюють освітній процес, є чіткими, зрозумілими та доступними для всіх учасників освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

До слабких сторін ЕГ відносить часткове інформування учасників освітнього процесу про терміни розгляду проекту ОП й пропозиції змін ОП після закінчення громадського обговорення. ЕГ рекомендує додати на офіційний сайт інформацію про часові рамки розгляду проекту ОП, подати інформацію щодо внесених пропозицій змін ОП після закінчення громадського обговорення і надати можливість вносити рекомендації до змін ОП через сайт ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ЕГ вважає, що ОП повністю відповідає підкритеріям 9.1.,9.3, а також частково відповідає підкритерію 9.2. Однак, вищезазначені слабкі сторони не є суттєвими і можуть бути досить легко виправленими. Це дає підстави оцінити ОП за критерієм 9 на рівні відповідності В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Амеліна Світлана Миколаївна

Члени експертної групи

Юрчук Олена Олександрівна

Діброва Ольга Віталіївна

Даниліна Олена Володимирівна

Опанасенко Вікторія Вікторівна